

O POĀĀSĀ• A JMENINĀ•CH 45. TĀ•DNE

PĀjtek, 09 listopad 2007

KaĀĀdý jistĀ› zaĀĀil situaci, kdy po rychlejšcaron;í procházce Ā• sportování v chladu a zimĀ›, posléze doma zjistil, na kolika místech má doslova ledovou a mrazem zarudlou pokožku a pĀ™itím to ani bĀ›hem pohybu neregistroval. Jedním z nejĀ•astĀ›jšcaron;ích prohĀ™ešcaron;kĀ, který má za následek prochlazení, bývá setrvání v propocené obleĀ•ení. Nebezpečné je poté i posezení ve vyhĀ™áté hospĀ•dce u skleníky teplého nápoje - kontrast prochlazené sliznice s horkým Ā•ajem máĀĀe vést k nachlazení, a vystavujeme se pĀ™ipadnĀ› i prostydnutí. Po usednutí na ĀĀidli totižĀĀ spodní obleĀ•ení sebelepšcaron;í funkĀ•nost pĀ™estane plnit svĀĵ úĀ•el, propocená vrstva se rychle ochlazuje, a pokud se k tomu pĀ™ipoĀ•te tĀ™eba i jen nepatrný prĀvan v místĀ› u okna nebo u dveřĀ™í, následnĀ› cesta domĀ• - znovu z vyhĀ™áté místnosti do zimy, opĀ›t do tepla... je to jasné - nemoc je tu... Bohumír (8. 11.) Nejde ovšcaron;em o Ā•istĀ› slovanské jméno, jak bychom se mohli domnívat, ale o pĀ™eklad. PĀvodnĀ› znĀ›lo (a i stále zní) Gottfried - tedy "mír boĀĀí", nebo "boĀĀí mír" - toho bylo - a s je - velmi zapotĀ™ebí, neb lidstvo, ledva slezlo se stromĀ• a vydalo se po dvou do svĀ›ta, v jednom kuse bojuje. Patronem všcaron;ech BohumírĀ• je Gottfried z Amiensu. Narodil se roku 1065 jako syn šcaron;lechtických rodiĀ•Ā• a tito ho následnĀ› dali do klášcaron;tera, aby se mu dostalo vzdĀ›lání a výchovy. Jo, tenkrát to má›li rodiĀ•e jednoduché. PuberĀĀák zazlobil - tak šcaron;up s ním do klášcaron;tera a byl pokoj. Tam uĀĀ si s ním poradili. Gottfried musel být obzvlášcaron;tĀ› kvítka, neb ho tam dali jiĀĀ v pĀ›ti letech. Kupodivu, disciplína a skromný ĀĀivot mnichĀ• chlapce okouzlili a tak se rozhodl, ĀĀe i on bude mnichem. V pĀ›tadvaceti pĀ™ijal vysvĀ›cení a pozdĀ›ji byl jmenován opatem klášcaron;tera v Nogensous-Coucy v Champagni. I pozdĀ›ji jako biskup ĀĀil velice skromnĀ›, jedl jen chléb a vodu a vešcaron;keré dalšcaron;í jídlo a peníze rozdával chudým. TéĀĀ velmi kritizoval rozmaĀ™ilý ĀĀivot knĀ›ĀĀí - no a všcaron;ichni víme, jak kritici dopadli. Proto také "neoĀ•ekávanĀ›" zemĀ™el jiĀĀ v padesáti letech, celkem za podivných okolností. Na obrazech bývá Gottfried zpodobnĀ›n ve společĀ•nosti psa. Podle povĀ›sti dal svému psovi ochutnat kousek chleba namoĀ•ený v nabídnutém vínĀ›, a zvíĀ™e padlo mrtvé k zemi. TakĀĀe je jasné, ĀĀe Gottfriedova náhlá smrt nebyla tak úplnĀ› zásahem shĀry. U nás se BohumírĀ• tolik nevyskytuje, ale pár by se jich pĀ™ece jen našcaron;lo. PĀ™ipojení k BohuslavĀ•m a BohumilĀ•m, nosí slavné jméno BOHOUŠcaron;! Bohdan (9. 11.) Názory jazykovĀ›dcĀ• se v otázce pĀvodu tohoto jména rĀzní. NĀ›kteĀ™í tvrdí, ĀĀe je to jméno staroslovanské, jíní zas, ĀĀe je to pĀ™eklad Ā™eckého jména Theodossius nebo Theodoros -tedy dar Theodoros - neboli Bohdan, jenĀĀ je patronem tohoto jména, se narodil v Arménii - jiné prameny ovšcaron;em tvrdí, ĀĀe v Sýrii. ProstĀ› ani na historiky není spoleh. Byl pokĀ™tĀ›n a svou víru bral opravdu váĀnĀ›. Bylo to ovšcaron;em ve tĀ™etím tenkrát se ĀĀivot s kĀ™esĀĀany moc nemazlil. Theodoros vstoupil do armády, která tenkrát ovšcaron;em kĀ™esĀĀany pronásledovala. CoĀĀ se mu pochopitelnĀ› nelíbilo. Byl vyzván, aby se své víry zĀ™ekl - a jeho nenapadlo nic lepšcaron;ího, neĀĀ zapálit chrám matky bohĀ• Kybelé a ke svému Ā•inu se pĀ™iznat. Ani nechtĀ›jte vĀ›dĀ›t, jak to dopadlo. Po krutém muĀ•ení, byl chudák za ĀĀivota upálen. Bohdan/Theodoros byl vlastnĀ› velký muĀ•edník, pocházející z orientu, ale jeho kult se postupnĀ› dostal i na západ. Stal se patronem Benátek, Brindisi a Gata - a kupodivu i vojákĀ•. Ze známých BohdanĀ• bychom mohli zmínit Ā•eského tenistu Bohdana Ulihracha, reĀĀiséra Bohdana Slámu a písniĀ•káĀ™e Mikolášcaron;ka. Všcaron;em BohdanĀ•m pĀ™ejeme, aby si svĀĵ svátek hezky a v pohodĀ› oslavili -a pokud moĀĀno bez následkĀ•. EvĀĀen (10. 11.) pochází z Ā™eckého eugenés "urozený", doslova "blaho-rodý" (mĀĀĀeme tam slyšcaron;í slovo "gen", jeĀĀ je souĀ•ástí slov genetika, genetický, genofond - poslední dobou jsou to výrazy nadmíru pouĀĀívané). Ten pr EvĀĀen, jenĀĀ je patronem tohoto jména, se údajnĀ› narodil v r. 600 v Toledu a posléze se stal arcibiskupem tamtéĀĀ. Byl velice vzdĀ›laný a psal filosofická dála a krásné básnĀ›. Jméno EvĀĀen, potaĀĀmo Eugen, Eugenius, Eugéne, Eugene, Jevgenij, Ā•i Eugenio, nosilo mnoho papeĀĀĀ•, vládĀ• a vojevĀ›dcĀ• a jiných významných lidí. Za všcaron;echy bychom si mohli pĀ™ipomenout Ā•eského atleta Rošcaron;ického, Eugéna Francoise Vidocqua, který - aĀ• se pĀvodnĀ› dal na dráhu zloĀ•inu - nakonec skonĀ•il jako slavný kriminalista a také romantického hrdinu OnĀ›gina (Jevgenije). Martin (11. 11.) latinské Martinus je pĀ™ídavné jméno k Mars, coĀĀ je jméno Ā™ímského boha války, význam je tedy "martovský, MartĀ•v pĀ™enesenĀ› "zasvĀ›cený bohu Martovi, voják" nebo "ĀĀena pomáhající vojsku" u ĀĀenské podoby -Martina. Svätý Marin m podle pranostik pĀ™ijíĀĀdĀ›t do našcaron;ích polí, luhĀ•, hájĀ• a zahrádek na bílém koni a kalendĀ™ nekalendĀ™ - zvĀ›s nástup zimy, aby dĀ›ti mohly jít sĀ•kovat. Svätý Martin byl pĀvodnĀ› vojákem. Jeho otcem byl totižĀĀ vyslouĀĀilý Ā™ímský vo který samosebou chtĀ›l, aby se synek potatil. Proto jej zasvĀ›til bohu Martovi. Jednou jel voják Martin na svém bílém koni a u brány uvidĀ›l ĀĀebráka, který jej posíl o almuĀĀnu. Byla zima a Martin u sebe nemĀ›l ani jídlo, ani peníze. Tak sundal svĀĵ plášcaron;Ā›, rozĀ›al ho meĀ•em vejpĀ›l a jednu polovinu ĀĀebrákovi daroval. Ten ĀĀebrák nebyl nikdo jiný, neĀĀ pĀ™evle Kristus, který se mu následnĀ› zjevil ve snu. Tento záĀĀitek uĀ•nil na Martina ohromný dojem, opustil armádu a nechal se pokĀ™tít. Odešcaron;el do Poitiers, kde ĀĀil velký kĀ™esĀĀanský uĀ•itel Hillarius a poté se vrátil zpĀ›t do Panonie (dnešcaron; MaĀ•arsko) , kde se snaĀĀil obracet místní na kĀ™esĀĀanství. Ale nesetkal se zrovna s pochopením, takĀĀe po Ā•ase musel Panonii urychlenĀ› opustit. Utekl do Itálie na ostrov Galinara. Jeho uĀ•itel Hillarius se mezitím stal biskupm v Poitiers a povolal si svého bývalého ĀĀáka k sobĀ›. Martin za ním tedy pĀ™ijal a v Ligué si postavil poustevnu, která se poté rozrostla ve slavný klášcaron;ter - v Galii vĀ›bec první. Posléze byl i Martin jmenován biskupem - nicménĀ› tento úĀ™ad na nĀ›j velký vliv nemĀ›l, stále zĀ•stával tím skromným Ā•lovĀ›kem, který se kdysi rozdĀ›lil s ĀĀebrákem o plášcaron;Ā›. Opustil biskupskou rezidenci a ĀĀil na pĀ™edmĀ›stí ve skromné chatrĀ•i. O svätém Martinu se scházivaly rodiny, pekla se husa a jedl velmi tuĀ•né peĀ•ivo. Byla to vlastnĀ› pĀ™íprava na dlouhou a studenou zimu, kdy zvíĀ™ata a lidé museli nasbírat dostatek podkoĀĀního tuku, aby zimu pĀ™eĀĀili. Je to jedno z nejoblíbenĀ›jšcaron;ích jmen vĀ›bec, které nosilo a nosí i mnoho slavných lidí. Benedikt (12. 11.) Je to jméno velmi starobylé - pĀvodnĀ› z hebrejšcaron;tiny a znĀ›lo Báruch - pĀ™eloĀĀeno pak do latiny - benedictus, tj. blahoĀ™eĀ•ený, blahoslavený, poĀĀehnaný; je obdobou Ā™eckého jména Makarios nebo Ā•eského Blahoslav. Z domácích podob vznikla nĀ›která našcaron;e pĀ™íjmení jako Benek, Benda, Benešcaron; ap Patronem tohoto jména je Benedikt Ā™eĀ•ený z Nursie. Narodil se kolem roku 480 v Nursii v Itálii a proslavil se jako "otec západního mnišcaron;ství" - byl to on, kdo razil heslo "ora et laba! - tedy "modli se a pracuj. NicménĀ› o jeho ĀĀivotĀ› se mnoho neví - pĀ™es jeho nepopiratelné zásluhy. ZaloĀĀil benediktinský Ā™ád, který v osmém aĀĀ dvanáctém století velmi pĀ™ispĀ›l ke vstĀ™edovĀ›ké kultury. Benedikt byl skromný, upĀ™ímny, vyrovnaný a mírný, ale vyĀĀadoval disciplínu. NicménĀ› respektova

a individuální schopnosti druhých. Založil slavný klášter v Monte Cassinu, kde také - podpírán svými žáky - ve stoje zemřel kdy byl přeměněn tím přeměnil svátost. takových lidí je skutečně málo. Stal se patronem celé Evropy. A teprve z přeměněního soudku: právě po něm byla pojmenována bylina, u nás lidově zvaná "čubet" - tedy "benedict", z níž se vyrábí slavný likér "benediktýnka", který lze v malých dávkách podávat jako lék. (Jak známo, alkohol podávaný v malých dávkách, nekodí v jakémkoli množství.) Co se týče slavných Benediktů - tedy Báruch byl sekretářem proroka Jeremiáše, jinak to bylo jméno mnoha papežů. Ale existuje i jeden český - tedy Benedikt Roezl (neplést s vynálezcem lodního stroje Ressler) - slavný český botanik a lovec orchidejí. Jeho přeměněl mu přeměněl "Benito" a jeho pomník můžete vidět na Karlově náměstí v Praze. Tibor (13. 11.) Toto jméno je odvozeno z latiny od slova Tiburtinujus a znamená lovka, pocházejícího z italského města Tibur (dnešní Tivoli), základ slova znamená "čestný", překládá se jako Ctirad, Ctibor, popř. i Chval. Snad pro svou zvukomalebnost dosáhlo toto jméno největší obliby v Maarsku - a tedy potažmo na Slovensku, kde můžete najít mnoho Tiborů. V Čechách a na Moravě jich už mnoho není. A i ti většinou pocházejí ze Slovenska. Za věchny, kdo toto jméno proslavili jmenujme Tibora Radó - slavného maarského matematika. Až je Tiborů málo, i oni mají nárok na přeměněnou oslavu svého svátku, což jim ze srdce přejeme. Sáva (14. 11.) Dnešního dne se dočkal svého svátku i Sáva. Není to jméno slovanské - jak by se nám vodně zdálo, vzniklo z aramejského Sába, Sabbas "dítě, stařec", vykládá se také jako "ze Sáby" (tj. z Jemenu, "královna ze Sáby"), další variantou je Sáva. Obě možnosti jsou mužská jména. Žena Sáva, protékající bývalou Jugoslávií, s ním ale nemá nic společného. Nicméně existuje svatý Sáva, který se narodil ve vsi Mutlaskav blízkosti Césarei. Děťství nemůžeme zděleka jednoduché, například ho rodiče dali na výchovu ke strýci, který byl bratrem jeho matky, a kde se k němu chovali přeměněně a zlá teta ho týrala, takže nakonec utekl k bratru svého otce. Podle hesla "po přeměněni přeměněni!" to vyvolalo mezi přeměněnými velkými teta, takže se chlapec uchýlil do kláštera ve Skandávě, poblíž svého rodiče. Tam získal duchovní vzdělání. Po čase se vydal do Palestiny, kde potkal svatého Teokista. V těch dobách se to prostě svatými a anděly jen hemžilo... Když bylo Sávovi přeměněno usídlil se v malé jeskyni, kde žil poustevnickým životem. Přes dny v týdnu pletl košile, které pak nosil do kláštera, kde se zbylé dva dny modlil. To se nelíbilo ablovi, který se mu neustále zjevoval a snažil se ho svést z cesty duchovní. Ale Sáva odolal a modlitbami věrně zahnal. Jelikož se ve své jeskyni živil pouze trávou a pramenitou vodou, začali mu tam lidé nosit jídlo. Za což se jim Sáva odvděčoval tím, že jim hledal vodu. A tím pádem lid z jeho blízkého i vzdáleného okolí nikdy více netrpěli jejím nedostatkem. Sáva vykonal mnoho zázraků a dobrých skutků. Když se 5. 12. r. 532 přeměnila jeho poslední hodinka, poté, co čtyři dny nic nejedl a nepil, poprosil o podání svátosti se slovy: "Pane, do tvých rukou odevzdávám svého ducha, a zemřel. I když je u nás Sava velmi málo a žádný z nich se nijak významně neproslavil, přejeme jim i tak věchno nejlepší a hezkou oslavu jejich svátku. Přeměněně